

Då är klockan 14. Välkomna till pressträffen om senafste läget. Vi har med Emma Spak från SKR, Iréne Nilsson Carlsson från Socialstyrelsen och Sara Byfors biträdande avdelningschef Folkhälsomyndigheten. Med på länk har vi Svante Werger från MSB. Efter presentationen går det bra att ställa frågor till alla. Jag vill också komma med information om de kommande pressträffarna. Vi har en nästa torsdag och så onsdag 22 december med ett uppehåll till onsdag 5 januari. Ordet till Sara Byfors.

Tack. Vi börjar med att sammanfatta vad jag kommer prata om. Vi ser en ökning av antal fall och sjukhusbehovet. Med anledning av det infördes nya åtgärder 8 december för att begränsa smittspridningen medan vaccinationstäckningen ökar fortfarande. Huvudrekommendationen är som tidigare, att testa dig om du är över 6 år. Det gäller också att hålla avstånd i dessa miljöer.

Globalt: Antalet fall, ökningen har avstannat något. Det är en stor ökning i Afrika, som visar ökningen i Sydafrika. Det är svårt att avgöra hur stor ökningen är, men testningen har ökat väldigt mycket i de här länderna pga uppmärksamheten med omikron-varianten. Totalt står Afrika för få fall.

I Europa är det ungefär samma som förra veckan. Det går upp i vissa länder och ner i andra. Länder som Österrike har haft en minskning men Sverige och Spanien har en ökning. Det ser vi på den här bilden. Det är från 46 och 47. 14-dagarsincidensen. Det blir allt rödare i vissa länder. Trenden har vänt i andra länder. Sverige och Italien och Spanien har en relativt låg smittspridning tillsammans med Finland. Men det har ökat i Sverige sedan den här bilden gjordes.

Om vi zoomar in på Sverige ser vi att antalet fall ökade och vi hade en 14-dagarsincidens på 248. Vi ser att det indikerar att det fortsätter att öka den här veckan jämfört med förra. Vi har en smittspridning med på relativt låga nivåer.

Om vi tittar skillnader mellan vaccinerade och ovaccinerade så är den stor. Om man jämför dessa grupper, i gruppen ovaccinerade är det bara dem över 12 som ingår. I vaccinerade är det naturligtvis gruppen. Vaccinationen skyddar för att smitta, ser vi. Det är en lägre incidens bland de vaccinerade. Men ökningen ser i båda Grupperna.

Det här är en rörlig bild, uppdelad på ålder. Det är blandade vaccinerade och ovaccinerade. Incidensen skiljer sig åt mellan åldersgrupperna. De äldre har en lägre incidens vilket är positivt eftersom de kan bli allvarligt sjuka. Men det ökar mycket bland barn 0-9 år eftersom de är mycket ovaccinerade jämfört med andra grupper. Men det har vikt av lite i gruppen 10-19.

Om vi tittar på antalet testade individer så var det 5,3 % av de testade som var positiva. Samma nivå som tidigare veckor. Det är ingen större skillnad och det speglar att det är många andra luftvägsinfektioner som håller på. Vissa regionen har haft problem med testkapaciteten och behovet av testning har ökat kraftigt, även för andra luftvägsinfektioner. Det jobbar man med att skala upp så det inte ska vara en fördröjning.

På intensivvården ser vi en ökning av antalet nyinlagda. Det är en viss eftersläpning. Här delar vi upp i ovaccinerade och vaccinerade. Fler är ovaccinerade även om det utgör en mycket mindre grupp i samhället. Det blir tydligare i den här gruppen när vi tittar på andel. Hur många behöver vård på IVA. Den gröna linjen är ovaccinerade, och det är tydligt att vaccinet skyddar. Man behöver mer vård om man är ovaccinerad. Bland de vaccinerade är medelåldern 71 och 56 bland de ovaccinerade. Ålder är en tydlig riskfaktor för covid-19. Där räcker inte skyddet av vaccinet till alltid.

Om vi tittar på avlidna ser vi ingen uppgång. Det är låga nivåer, men ändå 30-40 dödsfall per vecka. Det är fler vaccinerade än ovaccinerade som avlider, eftersom ålder är en stor riskfaktor. Även mild sjukdom kan vara så svår för en vaccinerad. Men vaccinet skyddar. I den vänstra grafen är det avlidna per 100 000 vaccinerade och den högre ovaccinerade. Det skyddar alltså särskilt bland de yngre.

Omikron-varianten och övervakningen av det. Vi har 16 fall av omikron. Alla fall har en resekoppling eller nära kontakt med någon som rest. Men det har dykt upp ett fall utan känd resa där man inte ser var man har smittats. Det är en indikation att det sker en viss smittspridning av omikron även i Sverige. Det är en utveckling som man ser i andra länder också i Europa, men det är svårt att säga hur omfattande det här. Delta är ju dominerande. Alla prover sekvenseras och vi screenar alla prover.

Det är fortsatt mycket osäkert om omicrons förmåga att sprida sig, om det är mildare sjukdom, och hur väl vaccinen skyddar.

Det är konstaterat att det har ökat förmåga att sprida, tycks det, på grund av mutationerna, jämfört med deltavarianten och andra, och antikroppar verkar skydda sämre, om det är av omicrontyp, jämfört med delta eller originalvarianten, Wuhanvarianten av viruset, men det är bara studier från labb.

Data saknas från verkligheten, eller hur man ska säga, hur det ser ut i befolkningen.

Data från Sydafrika visar inte hur allvarligt sjuk man blir, men det behöver följas över längre tid, och då det sker smittspridning i andra länder, och bland äldre, för att verkligen förstå utvecklingen.

Men då ska vi se antal vaccinerade, det fortsatt öka.

Upp emot 60 procent av alla 12-15-åringar, det skiljer sig mellan regioner, men de flesta har över 50 procent för denna grupp, som tidigare rör det sig inte lika snabbt som andra grupper, men ser man denna graf ser man hur doserna fördelade sig:

Relativt många doser som ges per vecka, det kommer Emma Spak från Sveriges kommuner och regioner återkomma till.

Majoriteten rör påfyllnadsdosen, för 60 år och äldre, enligt vår rekommendation, men man ser också en del 18-29-åringar, som valde ta första dosen förra veckan, varför man ser att arbetet med att nå fler rullar på.

Men också så klart bland en del 12-15-åringar som det sker en del av förstadoserna.

Ser vi på vaccinationstäckningen bland prioriterade grupper för påfyllnadsdos, det är 82 procent på SÄBO, 68 procent på hemtjänst och många bland övriga, och de andra som inte har SÄBO eller hemtjänst.

Så ett omfattande arbete sker runtom i regionerna, det återkommer vi till.

Viktigt att påminna om att vaccinationerna är det viktigaste verktyget för att stoppa pandemin, vi minskar risk att dö och smitta andra, och få allvarlig sjukdom.

Viktigt att så många som möjligt tar sitt vaccin.

Vill också påminna om influensavaccination, där rekommenderar vi äldre och andra i riskgrupp att ta den, det börjar röra sig även där, vi ser ökning av antal fall där också.

Så då vidare till nästa, det är då de rekommendationer vi presenterade i tisdags som började gälla igår.

Vi har en rekommendation nu till alla oavsett vaccinationstatus att håll avstånd, i butiker, i köpcentrum, överhuvudtaget i samhället, både barn och vuxna, och undvik resande i kollektivtrafik när det är risk för trängsel, så man använder andra färdssätt, gå, cykla eller bil.

Går det inte att undvika rekommenderar vi munskydd för vuxna för minskad risk för smittspridningen i den miljön där det kan vara svårt att undvika trängsel, även för de som driver kollektivtrafiken.

Vi har också en del rekommendationer till verksamheter generellt: Allmänna råd till serveringar, som barer restauranger och kaféer att minska risk för trängsel, så man kan behöva begränsa besökare, och ha alternativa lösningar till köer.

Och rekommendation till arbetsgivare, att göra det möjligt att håll avstånd mer, och undvika samlingar inomhus, och underlätta arbete hemifrån, när så tillåtes.

Vi ser inte att det är en lika skarp uppmaning som förut, utan till viss del, underlätta och minska tryckt i samhället, men också viktigt att komma ihåg att många mår bra av att ta del av det sociala

sammanhanget, och till de som driver kollektivtrafiken att inte dra ner på turtätheten.

Och särskild information till de som ordnar utbildningar för vuxna, som lärosäten och andra, man bör där också undvika samlingar inomhus, man kan bedriva undervisning inomhus, men man bör vidta åtgärder för att undvika samlingar och möjliggöra så att studenter och andra kan hålla avstånd.

Och andra åtgärder kan vidtas, som att dela upp ett evenemang så man har färre deltagare, eller alltid ha sittande samlingar.

Gällande skolorna ser vi också gärna att man har möjlighet att hålla avstånd vid möten och andra utrymmen. Man bör också här undvika större samling.

Alltså ingen klassrumssituation.

Man kan genomföra avslutningar och andra firanden, med lämpliga åtgärder, kan man vara utomhus på Lucia?

Kan man dela upp i mindre grupper, begränsa besökarna så det går att hålla avstånd, så är det väldigt positivt.

Och så vill vi då igen påminna om rekommendationen om testning vid inresa till Sverige, har man rest och anländer utifrån Norden så är det ett individuellt ansvar att testa sig, vissa flygplatser erbjuder det, men om inte möjlighet ges där så tillse att du kan göra det hemma.

Med de vanliga systemen, gäller vaccinerade, ovaccinerade och de som haft covid-19 under året, här vill vi stoppa inflödet av nya virusvarianter, och fördörja smittspridningen, och ha koll på vilka virusvarianter som cirkulerar.

Vi har fortsatt en särskild rekommendation för de som rest i södra Afrika senaste veckan, man bör ta ytterligare test efter fem dagar efter hemkomsten.

Vill vi också, tillsammans med Socialstyrelsen och SKR här påminna om att det är viktigt att verksamhetsansvariga i vård och omsorg anpassa åtgärder man vidtar efter smittoläget, det kan vara anledning att skruva upp igen.

Det ska vara viktigt att underlätta för vaccination, och vara uppmärksam på symtom och underlätta för att stanna hemma vid minsta symtom samt testning.

Och smittspårning behöver vara omfattande i dessa miljöer.

Då ser man över sin bemanning och anpassa det efter riskerna.

Vi har också rekommendation om munskydd som source control, så personal inte smittar

omsorgstagare, då man har munskydd vid nära kontakt.

Till sist: Skydda dig själv och andra mot covid-19, det viktigaste är att vaccinera sig, men stanna hemma vid symtom, särskilt i början.

Och testa dig även om du är vaccinerad, det gäller från förskoleklassålder och uppåt.

Vi har det nya med att hålla avstånd, res med omtanke och undvik trängsel.

Ovaccinerade har lite andra råd, undvik kontakt med andra i riskgrupp, och smitta inte dem, håll avstånd till andra och undvik miljöer med risk för trängsel.

Så lite hårdare reglering och rekommendation för ovaccinerade.

Med det lämnar jag över till Iréne Nilsson Carlsson.

Tack. Jag börjar att prata om sjukvården på våra sjukhus. Den här bilden beskriver de som vårdas på vanlig vårdavdelning eller intensivvården. Det är hela pandemi-bilden. Om vi ser sista veckan ser man att det är en ökning av antalet patienter inom sjukvården den senaste veckan. Vi hade senaste noteringen 350 personer på vanlig vårdavdelning och 56 på IVA. När det gäller vanlig så är 350 en ökning med 64 personer, det är en snabb ökning. Och på intensivvården är det ökning med 13 personer.

Även om nivån är någorlunda så är ökningstakten oroande. Det är viktigt med smittskyddsåtgärderna för att minska belastningen på vården.

Om vi fokuserar extra på intensivvården ser vi att det finns 476 disponibla platser och 374 är belagda och 56 med covid-19-patienter. Och vi har en ledig kapacitet på 21 %. Vi har gräns på 20 % som är rimlig att ha för en bra Beredskap. Vi ligger på gränsen. Det är fler regioner som är i stabsläge. 5 regioner, och 4 har betydande påverkan.

I våra redovisningar hur man bedömer på lång och kort sikt, så är det 18 regioner som bedömer att det blir en försämring och 19 regioner på lång sikt. Man har en negativ bild utifrån utvecklingen och belastningen på vården.

Den här bilden beskriver situationen när det gäller vaccinerade och ovaccinerade när det gäller sjukvård. Det är en annan bild än tidigare. Det är olika åldersgrupper ovaccinerade och vaccinerade. Vi har tagit per 100 000 per åldersgrupp och man ser väldigt tydligt att vaccin minskar risken för sjukhusvård i alla åldersgrupper. Inte minst i grupperna under 70, men i alla grupper gör det nytta, även bland de äldsta. Men i den gruppen är det många som har stor skörhet och har svårt att tåla en mildare covid-sjukdom. Men vaccinet gör nytta för alla åldersgrupperna.

Några ord som läget kommunalt och hemtjänsten och de som bor i särskilt boende. Smittsituationen här, det är en liten uppgång, inte minst för hemtjänstbehövande. Det finns inom verksamheterna en oro för smittläget i samhället i stort. Att det ska komma in och drabba omsorgstagare i de kommunala verksamheterna. Vi ser en ökning av smittade personer inom de kommunala verksamheterna.

Läget är mycket bättre än för ett år sen, men det finns en oro när det gäller brist på personal, det finns mycket vakanser som man inte kan tillsätta, och marginalerna med hög sjukfrånvaro och vabb, de är väldigt små för att klara att bedriva bra verksamhet.

Därför är rekommendationerna viktiga för oss alla och man måste jobba särskilt inom de här verksamheterna att förebygga smittspridning. Då är det viktigt att verksamhetsansvariga inte glömmer bort de som är timanställda med flera arbetsgivare och riskerar att träffa extra många brukare.

Vi nämnde munskydd som source kontroll som viktig åtgärd och att man testar att smittspåra. Ledningen kan jobba med organisation och bemanning i verksamheten att man också inne verksamheterna undviker trängsel, att man försöker avgränsa grupperna så gott det går och jobba med hög personalkontinuitet. Det är bra i övrigt med god kontinuitet. Och personalutrymmen, säkerställa att det inte blir trängsel där. Man måste förbereda sig så man inte hamnar i en svår situation igen i de verksamheterna. Nu stannar jag. Emma.

Jag tar stafettpinnen här. Regering och Folkhälsomyndigheten har åter behövt inför åtgärder för att minska smittspridningen. Inläggningarna i vården har ökat om än från låga nivåer. Den viktigaste åtgärden är att vaccinera sig. Det handlar om de under 12 som inte gjort det ännu och de över 18 som ska få en tredje dos.

Vi har vaccinerat nu i knappt ett år. 27 december 2020 var den första dosen. Vi har gett 16 miljoner doser mot covid-19. Vaccinationstakten har ökat igen och det är 400 000 i veckan som får vaccin. För vecka 48 är det ofullständiga data, det kommer fyllas på. Vi ser på den här bilden en tydlig ökning från vecka 45 och framåt. Regionerna arbetar med tre parallella spår. Man vill öka vaccinationstakten i alla grupper, vaccinera barn i 12-15-åldern. Där jobbar man med personal i skolorna och att vaccinera dem som står på tur att få tredje dosen.

Det är parallella spår man arbetar här.

Det mörka är då de som fått en tredje dos.

Här ser vi att den här har varit en väldigt snabb ökning, vecka 45 kom rekommendationen från Folkhälsomyndigheten att köra från fem månader och framåt, inte vänta sex månader, utan tidigarelägga, och sedan en brant ökning följande veckor.

Nu är vi på 62 procent, den siffran kan justeras uppåt för vecka 48.

Vaccinationskapaciteten är god och fortsätter öka, när man öppnar fler mottagningar och tar in mer personal för detta, det finns generellt gott om tider för patienter som är aktuella för att få en tredje dos.

Den sammanställning vi nu gjort med regionerna visar att man under kommande månader, from nu och första kvartalet 2022 kommer man ha en kapacitet med åtminstone 450 000 doser per vecka.

Och det här bedömer vi kommer täcka behoven för att vaccinera med dos tre och arbete med fortsatt andra dos och första dos för alla 12 år och äldre.

Så kapaciteten är god för vaccinering, och vi ökar kapacitet för de som ska ha sin tredje dos, det som styr första kvartalet är rekommendationen: Minst fem månader från dos 2 för personer som är 65 år, sex månader för de under 65 år.

Denna bild visar antal personer per vecka som blir aktuella för sin tredje dos.

Den första piggen är här vecka 38, då de första rekommendationerna om en tredje dos trädde i kraft.

Då samlade vi alla redan redo för det.

Vecka 45 får vi en stor spik, då man tidigare lägger för 65 år och äldre, och sedan alla som är 18 år och äldre är aktuella för sin tredje dos.

Det streckade fältet visar den kapacitet regioner kommer ha under kommande månaderna, då kommer man att kunna ta hand om de som väntat på vaccination, så alla kan få det i anslutning till att man når det rekommenderade tidsspannet.

Takten kommer alltså då i första hand styras av när ytterligare grupper blir aktuella för sin tredje dos, vi följer Folkhälsomyndighetens rekommendation att vaccinera de högst prioriterade först.

Men då kapaciteten är god kommer flera regioner kunna öppna för vaccin för fler grupper, under förundersökning att det gått minst sex månader sedan andra dosen, och genom att man tidigare följt sin prioriteringsordning, kommer det ske i detta skede av vaccinationerna.

Syftet är att skydda sig själv och andra mot allvarlig sjukdom och död.

Och det viktiga är att de som riskerar att drabbas hårdast vaccinerar sig först.

Så är du äldre, ta detta så fort du kan, och yngre så snart de får.

Man arbetar med breddvaccinationerna, parallellt pågår arbetet med flera insatser för att öka vaccinationstäckningen i alla delar av befolkningar, där många bidrar, kommuner, civilsamhället, frivilliga, de ansvariga har mycket nära kontakt med varandra, och delar erfarenheter och goda exempel om hur man arbetar och lär varandra och vässar insatserna.

Insatser anpassas efter vad som passar bäst.

Det är någonting som görs varje dag.

Man skruvar på detta hela tiden.

För att öka vaccinationstäckningen mot covid-19 krävs också samlade nationella insatser, där

myndigheterna har en viktig roll, att öka vaccinationstäckningen i hela befolkningen är en nationell angelägenhet, det är en stark kedja med gott samarbete mellan myndigheter och regioner här.

Avsuttningsvis: Fler behöver vaccinera sig, gör det nu.

Du som står på tur till din tredje dos, ta det så snart du kan.

På 1177.se finns information du behöver om vaccinationerna och vad som gäller där du bor.

Tack så mycket.

-Tack så mycket för det.

Vi tar nu frågor.

Och börjar med Ekot, varsågod.

-Ekot här.

En fråga till Sara Byfors.

Du lyfte vikten av att kunna fördröja införseln av omicron och andra virusvarianter, genom testningen.

Men då vår reporter besökte Arlanda och pratade med resenärer var det ingen som visste om vilka rekommendationer för testning som gällde.

Och även om ansvaret ligger på dem - hur ser du på att informationen inte går fram?

-Det är ju såklart bättre om den går fram och alla vet vad som gäller i varje givet ögonblick, detta får vi jobba på.

Vi har information på webben, roll-ups också.

Det finns säkert saker att göra för att nå fram bättre, för de som varit ute och rest.

Samtidigt är det ju ingen ny rekommendation, det har ju gällt till och från under ett år, rekommendationen om testningen, så att vi får se över våra kanaler.

-I Norge skickar man SMS till alla resenärer efterhand, då kommer informationen fram.

Hade det varit ett alternativ?



-Vi har ju ingen registrering för inresa här.

Det kan ju ha andra, man kan fundera om det är proportionerligt, vi kan inte använda det.

Man får komma ihåg att det inte bara är en flygplats, det är också bil och båt.

Så det är viktigt att informationen finns där.

Men det är en utmaning, absolut.

-Senioren.

Till Sara Byfors och Emma Spak.

Först ett förtydligande, om det går.

Många undrar över detta, att på pressträffen sa man att även vaccinerade ska undvika trängsel i miljöer, men det är fritt och fram att gå på teater och sport, då har man vaccinationsbevis?

-Ja, för större arrangemang kan man välja bevis eller andra åtgärder, som säkerställ håll avstånd, och det är lite skillnad, ovaccinerade ska undvika miljöer där det är risk för trängsel.

Indirekt behöver de inte befinna sig där.

Det är rekommendationen för de.

Men vaccinerade kan röra sig i samhället, men kan göra det man kan för att hålla avstånd.

-Ett fullsatt Globen, där alla har ett bevis?

-Ja, eller om man har andra åtgärder, som att sitta ner.

Det är ett samspel.

Man får göra det man kan.

Det spelar ingen roll vad arrangören gör annars.

Men också att det går.

Att lokalen är tillräckligt stor, att man sprider ut sig när man kommer dit.

-Då kommer min första fråga, kommissionen slog fast att det var främst personal som tog in smittspridningen på äldreboenden, ni förordade i steg 3 besöksförbudet på äldreboenden.

Men varför tillåts då fortfarande ovaccinerad personal när de äldre inte får träffa vaccinerade närstående?

För de har ju inte tagit in smittan?

-Ja, det var regeringens plan.

Vi nämner inte besöksförbudet.

Vi ser negativa konsekvenser där kontra riskerna.

Man kan detta säkert.

Där har Socialstyrelsen riktlinjer.

Det är klart det är bra om anhöriga är vaccinerade, men det finns inte möjlighet att kräva av personal, vi har en stark rekommendation om det, och en uppmaning till de som driver verksamheterna att se över det, om man kan ha andra Uppgifter.

-Så det är regeringen.

Om man ser att personal orsakar smittspridningen i de här miljöerna, men det är en väldigt inskränkande åtgärd.

Två frågor till Emma Spak. Siffrorna visar att smittan sprids inom hemtjänsten mycket. Och det är svårt att nå ut med vaccination om tredje dosen till alla. 68 procent kan ni inte vara nöjda med.

Hemtjänsten är något svårare. Om man tittar på åldersgrupperna brett så ser man att om man inte kan ta sig till en vårdcentral så kan man få göra det hemma för övrigt att driva upp vaccinationsgraden.

-Många säger att det är svårt att få en tredje dos.

-Här måste man jobba ännu tätare med regionerna att vaccinera i hemmet om man inte har möjlighet att ta sig nånstans.

-Ni säger ju hur viktigt det är att vaccinera sig. Och att det går trögt. 21 oktober hade 80 % av personal fått en andra dos, men i personal i hemtjänsten var det en siffra på 78 %. Varför går det så trögt? Och var gör ni för att nå 100 %?

-Om man tittar på hela gruppen hemtjänst-personal och andra så ligger man något högre än befolkningen i övrigt. Men det ligger lite lägre hos hemtjänsten och LSS.

Varför har man lägre vaccinationstäckning där? Det speglar vaccinationstäckningen i samhället i övrigt. Det är socioekonomiska förhållande och varifrån man kommer. Det är något lägre. När man vaccinerar i hemtjänsten bör man också vaccinera sin personal. Särskilt när det gäller timanställda.

-78 procent. Vad gör ni för att få upp siffrorna?

-Vi jobbar med kommunerna hur man kan främja vaccinationerna. För det finns en oro bland människorna där, och ser till att det blir mer information.

-Två frågor till Sara och en till Emma. Ekot hade en undersökning om att inte någon av de 20 man frågat, det handlade om att de skulle testa sig vid resa. Vad är er målsättning för hur många som ska följa era rekommendationer? Och har ni nån uppföljning av det? Ni har väl en bild av hur många som reser in.

-Via flyg i såna fall. Vi har inte ett sånt mål. Vi vill att alla tar sitt personliga ansvar. Men vi har ingen målsättning. Det är svårt att följa upp regionernas system. Och varför man har valt att inte testa sig. Det är ju personuppgifter. Det är inte helt lätt och vi saknar statistik. Men det är klart att det är bra att så många som möjligt följer våra rekommendationer. Särskilt viktigt är det om man har symptom. Om man har rest kan man få med sig smitta som har större konsekvenser som en ny virusvarianter. Då testar vi asymptomatiskt.

-Inga alls är inte så bra nivå.

-Nej, 20 personer.

-Vaccination, det är inte bara vaccination som skyddar utan även genomgången infektion. Hur ser ni på dem som har antikroppar? Vilken grupp tillhör de? Vaccinerade eller ovaccinerade.

-De är inte vaccinerade och ska följa de rekommendationer. Oavsett om man har antikroppar. Vi gör ingen skillnad om man haft covid-19 eller inte.

-Varför inte? De har ju lika bra skydd?

-De får ett ännu starkare skydd. Vi har en grundläggande rekommendation om att vaccinera sig.

-En fråga till Emma Spak. Det är olika hur regionerna har lyckats med tredje dosen. De nya siffrorna som kom just nu visar att i Stockholm är det 13 % som fått tredje dosen av dem över 18. I Värmland är det 24 %. Varför är det så olika?

-Om man tittar på siffrorna ända ner till 18 år får man in de demografiska skillnaderna mellan regionerna. En region med äldre befolkning, där kommer det spela större roll. Om man har en yngre befolkning spelar det roll.

Vi har få veckor, det är bara från 45 som vi har en skarp ökning, det är bara 4 veckor med omfattande vaccination av tredje dos. Men det brukar jämnas ut sig efter hand. Det är svårt att kommentera i nuläget att det är en viss skillnad mellan regionerna. Och så måste man titta åldersgrupp för åldersgrupp.

/ohörbart/

Jag kan inte de exakta siffrorna. Men vi får stora skillnader i början av vaccinationsperiod. Sen släpper man på olika snabbt och man har haft olika möjligheter. Det är svårt att säga något konklusivt just nu. Men alla regioner växlar upp väldigt kraftigt och att man får möjligheter att vaccinera sig.

-Vi går vidare.

-Folkets Radio.

Jo, på hemsidan kan man få intrycket att ni gärna lyfter fram studier att vaccin fungerar mot nya virusvarianter, men utelämnar studier, en sån stor studier ser på 68 länder där man ser att länder med högre andel färdigvaccinerade har fler fall av covid-19, som Israel, Portugal och andra.

Rickard Bergström sa i somras att vi till hösten skulle få en uppgraderad variant, men vi har fortsatt spruta in samma vaccin som är designat för ett två år gammalt kinesiskt virus.

Vad är din kommentar till det?

-Vaccinen skyddar väldigt väl mot de nya virusvarianterna, som delta.

Om man ser på dödlighet och sjuklighet skiljer det sig, bland länder som har hög vaccinationstäckning i Europa har lägre antal döda och svårt sjuka med c 19.

Man har försökt anpassa och ge bättre skydd, så därför har man inte gått vidare mot det, men nu ser man på omicron.

Med påfyllnadsdosen ser det ut som att det teoretiska, exponentiellt ger bättre skydd antikroppssvar mot omicron.

-Här en graf från Israel, man såg kraftig ökning från påfyllnadsdosen.'

En fråga till.

Jag har förstått att många tyckte det var ett lågvattenmärke i svensk politisk historia på er gemensamma konferens när statsministern uppmanade att sluta krama ovaccinerade.

Man kan föreställa alla skolbarn med klump i magen som blir retade, eller andra som känner sig utfrusna.

Och vet att det är sanktionerat från högsta ort.

Min fråga, innan ni fattade beslut, i ena vågskålen har ni nyttan för folkhälsan, men i den andra, om ett splittrat samhälle?

-Jag vill först poängtera är att våra råd om ovaccinerade är till vuxna, inte barn, det är för 18 och äldre, ovaccinerade behöver vara särskilt försiktiga när de har kontakt med riskgrupp, för att skydda sig själva och andra.

Men alla ska hålla avstånd, ovaccinerade bör ta större ansvar här.

För man har högre risk.

DEt är alltid avvägningar som görs, denna polarisering du nämner behöver man absolut fundera på när man vidtar åtgärder här, men då får man göra en bedömning och se var det väger tyngre, här ser vi att alla har möjlighet att vaccinera sig, vi rekommenderar det också, och att igen ovaccinerade vuxna behöver ta större ansvar, vuxna generellt.

Inte specifikt för våra allmänna råd, om ovaccinerade versus vaccinerade i det format vi gett ut, att särskilt tänka på nära kontakt och ha nära avstånd.

-Vi har många fler som behöver fråga.

TT - varsågod.

-Ja, tackar.

Till Sara Byfors.

Vilken roll spelar barn i den smittspridningen vi ser i samhället just nu?

-Ja, det är ju en, det är en bra fråga.

Vi ser ju den här, med deltavarianten och dess ökade smittsamhet har fler barn blivit smittade och fått symtom.

Och vi lär ha fler utbrott i skolan, med liknande åtgärder.

Vi har en vaccinerad vuxen befolkning så det ärs vårt att jämföra.

Men fler barn smittas, det kan också vara så att man blir smittad hemma mer nu av barn än innan, där det var vice versa.

Men exakt hur smittspridningen går till i skolan är inte lätt att utreda.

-Tack.

En följdfråga till Emma Spak:

Hur har.. Hur går arbetet med vaccinering av 12-15-åringar, prioriterar man ner på grund av arbetet med tredje dosen?

-När man initierade det arbetet så kom den rekommendationen ganska, ja, ganska kort kom rekommendationen att vaccinera med en tredje dos bland de äldsta.

Vår prioriteringsordning är att om man behöver prioritera så är det de äldsta som ska prioriteras för vaccination.

Några regioner har behövt göra avvägningar, men nu ser vi kraftig ökning bland barn, så vi uppfattar att arbetet om än det behövde senareläggas så har det tagit god fart på sistone.

-Tack, till Sara Byfors igen:

Vi ser ökad smittspridning och nya rekommendationer.

Till allmänheten.

Samtidigt är det svårt på flera håll att beställa hem test och boka tid för vaccin.

Är samhället i fas med detta nya alarmerande tonläge?

-Skulle inte säga så, men vi har god kapacitet.

Det är en utmaning när stora förändringar sker, det är inte bara sjuklighet i covid-19 som gör att man vill

testa sig, andra infektioner finns också, så det blir stora skillnader mellan veckor.

Så under en kortare period kan det då bli svårt.

Där jobbar man med att utöka kapaciteten och ha system som är skalbara, vad är mest resurseffektivt för att möta förändringar utan att det står tomt andra tider?

Det är en utmaning också.

Men vaccination är det samma med, när många vill på en gång blir trycket hårt.

Men vi ser också att det rätar upp sig, att man jobbar med det här, och man får ha lite tålamod när skiftena sker.

Så stanna hemma vid symtom, kan du inte stanna hemma ska du stanna hemma tills du är frisk.

-Tack, DN.

-Hej, DN här.

Till Sara Byfors.

Först och främst, vad krävs för att ni ska bedöma samhällspridning av en virusvariant?

-Ja, det är svårt.

Vi har inte exakt koll i sekunden hur det sker, det är en bedömning, ser man fall utan resekoppling, så, man kan se koppling till vissa resenärer och sen en relativt stor smittspridningen är det också en faktor som gör att det nog inte bara hänt vid ett fall utan flera tillfällen.

Så det är inte bara x antal fall utan en bedömning.

Vi ser också på omvärlden att enskilda händelser kan få en stor konsekvens med många smittade.

-Men det bygger inte bara på ett enskilt fall?

-Nej, men det är en del.

Och den skreening som görs, hur ökningen ser ut mellan dagar och veckor är också en indikation.

Om antalet i skreening ökar, andelen, är det ett tecken, även om det inte är bekräftat.

-I underlaget för åtgärder bygger det på flera rekommendationer, men belastningen på slutenvård är avgörande.

När är nästa steg med åtgärder rätt?

-Det är samverkan med Socialstyrelsen som har kontakten med regionerna i den här frågan.

Och där finns bland annat riktmärket att ha 20 procent ledig kapacitet på IVA, det är något skalbart, kanske mindre nu än tidigare, men det är lite trötthet nu kanske i vården.

Och annan vård behöver också genomföras och kan inte vänta.

Så det är en samlad bedömning.

Inga exakta tal finnes.

Det är tillsammans med smittspridningen, var det sker, hur man tror belastningen kommer ske, för att vidta åtgärder rätt, men inte för tidigt.

Det behöver vara proportionerligt.

-När man skulle fasa ut hade ni måttstockar för att IVA-beläggningen och vaccinationsgrad.

Varför inte nu så?

Vi tyckte nog redan då att det var för komplext för att sätta exakta siffror. Och vi följde inte indikatorerna. Det blir en samlad bedömning. Vaccinationstäckningen... Nu är vi i ett annat läge, vi vill inte sätta siffror på det här. Men också ibland att smittspridningen inte är ett större problem för det sker bara i den här gruppen. Det blir för komplext.

-Vetenskapsradion.

-Hej. Jag har några frågor till Sara Byfors. Jag undrar. Smittan sprids extra effektivt när man sjunger. Vad säger Folkhälsomyndigheten om körer och andra sjungande församlingar. Blir det några rekommendationer där?

-Precis som du säger, att sjunga, tala högt, forcerad utandning när man tränar, det ökar ju att dropparna sprids längre. Vi har inga särskilda rekommendationer för körer just nu. Men man får kolla vilka som är där. Kan man se till att man håller avstånd? Gör man det man kan för att minska risken? Nu är risken lite högre, så det behöver man fundera på.

-Men inga planer? Det får körerna själva få fundera på?



-Ja, som i många andra församlingar. Om det går att hålla längre avstånd, så är det positivt. Men vi ser också att det är väldigt viktigt med fritidsaktiviteter. Och gå inte dit med symptom.

-Jag undrar i enlighet med Senioren, det här med stora folksamlingar, som konserter och kyrkor. Nu ska ju alla från igår hålla avstånd. Men i de sammanhangen gäller alltså vaccinationsbeviset trots att många inte har haft en tredje dos och många har inte fyllt 18. Hur tänker ni kring det? Blir det vaccinationsbevis förds efter tredje dosen?

-Det är uppe på EU-nivå. Vi får se hur det utvecklar sig. Men redan efter två doser har man ett bra skydd. Det kan vara så att vaccinationsbevis räcker, men vi är inte där än.

-Hur lång eftersläpning är det på analyser om hur mycket omikron har dykt upp? Man måste ju hinna med det.

-Jag vet inte procentandelen av sekvenseringen. Det beror på om det är allmän övervakning. Vi har också jobbat med screeningmetoden. Vi sneglar på Danmark och jag tror inte t att Sverige kommer kunna hålla det borta. Men det är samma rekommendationer som vanligt.

-GP

-En fråga till Sara Byfors och en till Iréne Nilsson Carlsson.

-Till skillnad från andra länder är det många som inte bär munskydd trots rekommendationer. Planerar ni några särskilda insatser för att folk ska förstå?

-Inga särskilda insatser för att kommunicera de rekommendationer vi har. Vi får vänta och se efter rekommendationerna i går, Att man ska förstå redan dag 1, det är inte realistiskt.

Vi får ha en dialog med kollektivtrafiken om det behövs informationinsatser där för att öka användningen.

Irène Nilsson Carlsson, den ökade belastningen på vården, vilka regioner ser en ökad belastning och hur ser prognoser för jul och nyår? Får personalen ledigt?

-Det är inte en jämn belastning i olika regioner. Så har det varit under hela pandemin, och nu också. Det vi vet är att det varit en hård belastning länge och att det finns vakanser och att det är utmaningar med personalförsörjningen. Men det är ju regionerna och de verksamhetsansvariga som hanterar de här personalfrågorna, så det kan inte vi från Socialstyrelsen svara på. Om situationen blir värre ökar risken för att man inte kan få sin ledighet som man tänkt. Därför är det viktigt att följa de nya rekommendationerna och ta chansen att vaccinera sig både som anställd i vården och i allmänhet, och att undvika trängsel för att bryta den negativa smittutvecklingen. Det kommer skapa en bättre arbetssituation i vården.

-Tack.

-Epoch times.

-Hej. Två frågor till Sara Byfors. På flera håll används förebyggande åtgärder mot covid-19 vilket minskar spridningen. Där har sjukdomen och dödligheten minskat påtagligt. Det gäller mycket i Afrika. Det är ett läkemedel som funnits länge och som getts i 4 miljoner doser. Varför används inte i Sverige?

-Den frågan passar jag till Socialstyrelsen.

-Vi har inte nån sån rekommendation. Man får vända sig till Läkemedelsverket.

-Den andra frågan. Sara Byfors, du sa ju att antalet testsningar har ökat mycket. Om man tittar på vilken stor andel som testat sig som fått positivt svar så sjunker den. Nu till 5,3 procent. Det är en nedgång. Hur motiverar ni åtgärderna i samhället då?

-Ja, smittspridningen ökar, vi har legat på dessa nivåer rätt länge.

Under en period rekommenderade vi inte färdigvaccinerade att testa sig, då sjönk siffrorna lite.

Vi ser att smittspridningen ökar, om positiviteten är på samma är det ändå tecken på ökad smittspridningen, av covid-19 och andra infektioner, men faktiskt antal fall ökar.

Vi har också ett mörkertal, så det är svårt där att avgöra åtgärder.

Men igen handlar det om att igen tänka på att pandemi pågår, att hålla avstånd, det är proportionerligt, vi ser också en ökning av sjukvårdsbehovet.

-Då har tiden runnit ut.

Vi tackar för den här pressträffen. Tack.